

VODNIK ZA PRIPRAVO NACIONALNIH NAČRTOV ZA OBVLADOVANJE SLADKORNE BOLEZNI

Vodnik je nastal na podlagi strokovnega znanja partnerjev, ki so sodelovali na področju sladkorne bolezni. Sladkorna bolezen je služila kot vzorčna bolezen pri študiji konceptov in pristopov za okrepitev zdravstvene oskrbe oseb s kronični boleznimi. Da bi pridobili različna mnenja, poglede in dodatne vsebine sta bili izvedeni dve delavnici, ena s partnerji projekta, druga pa s predstavniki ministrstev za zdravje iz držav članic.

Vsebine in procesi, ki naj bi bili zajeti v Nacionalnih načrtih

Nacionalni načrt za obvladovanje sladkorne bolezni (nacionalni načrt) vključuje jasno zagovornišvo glede preprečevanja in oskrbe sladkorne bolezni. Nacionalni načrt:

- vključuje akcijo ozaveščanja skupnosti;
- ima strategijo za zgodnje odkrivanje sladkorne bolezni tipa 2;
- zagotavlja zgodnje odkrivanje in pravočasno celovito oskrbo kroničnih zapletov sladkorne bolezni;
- upošteva vlogo bolnikov, njihovih skrbnikov in družin ter zagotavlja njihovo opolnomočenje;
- naslavlja psihološko breme sladkorne bolezni;
- stremi k zagotavljanju enakega dostopa do oskrbe in edukacije;
- podpira razvoj in uporabo smernic za oskrbo in preprečevanje sladkorne bolezni;
- obravnava potrebe in želje ranljivega prebivalstva;
- vključuje usposabljanje zdravstvenih delavcev in še posebej usposabljanje v multidisciplinarnih timih;
- vključuje strategije zbiranja, izmenjave in uporabe podatkov, ki so smiselno povezani s sladkorno boleznijo.

WP7 DIABETES
Študija primera na področju izboljšanja zdravstvene oskrbe oseb s kroničnimi boleznimi

Vzpostavitev vodenja

Prizadevanja z vodenjem od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor so zelo pomembna, a delujejo le znotraj obstoječih organizacijskih struktur. Do prelomnih sprememb lahko pride le, če se institucije, ljudje, dejavnosti in informacije povežejo na nove načine. Vodenje za doseganje teh sprememb je uspešno, če podpira komunikacijo in povezavo med obstoječimi »dimniki«, ki med seboj niso povezani in tako presega trenutno razdrobljeno oskrbo. Namen vodnika je navdihniti tiste bralce, ki se zavedajo, da je stanje na področju javnega zdravja mogoče izboljšati in so pri doseganju teh sprememb pripravljeni sodelovati. To so denimo oblikovalci politik, javnozdravstvene institucije, bolniki in njihova združenja ter zdravstveni strokovnjaki in njihova združenja. Vodnik se lahko uporablja tudi kot pomožno gradivo za izvajanje delavnic v ključnih trenutkih, ko je potrebno okrepiti implementacijo oziroma vzdržnost obstoječih načrtov, ali pa pri razvijanju novih načrtov, ki potrebujejo podporo za dejansko implementacijo.

Izhodišča za načrtovanje politik nacionalnih načrtov za obvladovanje sladkorne bolezni Kaj se lahko naučimo na področju preprečevanja in obvladovanja kroničnih bolezni v Evropi?

Podatki o nacionalnih načrtih za obvladovanje sladkorne bolezni iz 22 evropskih držav, ki so bili zbrani v okviru projekta skupnega ukrepanja JA-CHRODIS, so služili kot osnova za oblikovanje Izhodišč za načrtovanje politik nacionalnih načrtov za obvladovanje sladkorne bolezni. Večina (13 od 22) anketiranih držav trenutno izvaja Nacionalni načrt za obvladovanje sladkorne bolezni. Dve državi od tistih, ki ga nimajo, sta zaključili z izvajanjem preteklih nacionalnih načrtov za obvladovanje sladkorne bolezni in jih še nista posodobili in dopolnili, tri države pa so se sklicevale na programe za oskrbo sladkorne bolezni in ostale ukrepe.

Ključna sporočila

- Evropske države so večinoma naredile korak naprej v razvijanju sistematičnega političnega odziva na breme sladkorne bolezni, pri čemer pa se implementacija strategij za preprečevanje in obravnavo sladkorne bolezni med državami pomembno razlikuje.
- Na podlagi analize nacionalnih ukrepov na področju sladkorne bolezni so opredeljeni sledeči dejavniki, ki podpirajo in krepijo razvoj, implementacijo in vzdržnost nacionalnih načrtov za obvladovanje sladkorne bolezni:
 - nacionalno (ali regionalno) vodenje;
 - vključenost več različnih skupin deležnikov;
 - zastopanost bolnikov pri razvijanju načrta in njegovi implementaciji;
 - ustrezno načrtovanje in zagotavljanje virov za implementacijo nacionalnega načrta za obvladovanje sladkorne bolezni;
 - fleksibilnost v nacionalnih načrtih za obvladovanje sladkorne bolezni;
 - ravnovesje med centralno določenimi zahtevami in regionalno avtonomnostjo;
 - učenje na podlagi izkušenj s spremljanjem in vrednotenjem lastne izkušnje, kot tudi izmenjava izkušenj preko državnih meja.
- Za uspešnost vseh strategij sta ključna opolnomočenje in vključenost bolnikov.
- Uspešnost programa je odvisna od motiviranosti zdravstvenih strokovnjakov. Ti želijo biti čim boljši – izkoristili bodo priložnosti za lastno izboljšanje.
- Do uspešnih strategij vodijo tudi multi- in interdisciplinarni pristopi, z integracijo veščin in znanja na vseh nivojih zdravstvenega sektorja.
- V prihodnosti bo eden od izzivov tudi zagotavljanje spremljanja in vrednotenja nacionalnih načrtov za obvladovanje sladkorne bolezni z vzpostavljanjem kapacitet informacijskih sistemov in zagotavljanjem merljivih zdravstvenih izidov.

Izhodišča za načrtovanje politik nacionalnih načrtov za obvladovanje sladkorne bolezni opredeljujejo ključne dejavnike, ki podpirajo in zavirajo razvoj, implementacijo in vzdržnost nacionalnih načrtov za obvladovanje sladkorne bolezni v Evropskih državah in državam omogočajo, da z izmenjavo dobrih praks vzpostavljajo uspešne in napredne strategije.

Ta letak je nastal v okviru projekta skupnega ukrepanja o kroničnih boleznih in zdravem staranju v celotnem življenjskem obdobju (JA-CHRODIS), ki je sofinanciran s strani Evropske skupnosti v okviru zdravstvenega programa (2008-2013). Vsebinska tega letaka predstavlja mnenje avtorja in predstavlja njegovo odgovornost; v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske komisije oziroma Izvajalske agencije za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano ali katerega drugega telesa Evropske unije. Evropska komisija oziroma Agencija ne sprejema/ta odgovornosti za morebitno uporabo informacij iz tega letaka